

El II Congrés Català de Sociologia

1. Vers un comitè d'honor del Congrés

El Comitè d'honor del Congrés, en espera de la resposta de l'Honorable Senyor **Jordi Pujol**, President de la Generalitat de Catalunya que, segons informació del Servei de protocol de Presidència, donarà una resposta favorable a finals d'aquest mes de gener, està integrat en aquests moments per l'Honorable doctor **Josep Laporte**, Comissionat per a Universitats i Recerca del Departament de Presidència de la Generalitat de Catalunya, pel doctor **Josep Ma. Arnau**, president de la Diputació de Girona i pel doctor **Joaquim Nadal**, batlle de la ciutat de Girona.

2. Precisions entorn dels grups de treball

El dimecres dia 26 de gener es reuneixen els coordinadors dels grups de treball per a posar a punt el pla de treball respectiu, les possibles coordinacions i les condicions de participació dels qui vulguin presentar una comunicació.

Per la bona organització de les coses i per tal de poder preparar eficaçment els diversos dossiers a donar als participants, el comitè d'organització estableix com a data límit de presentació de ponències i comunicacions escrites el dia **30 de març**. El que vol dir que qualsevol paper tramès més enllà d'aquesta data no serà tingut en compte ni es podrà incloure en la programació de cadascun dels grups de treball. Cal confeccionar adequadament el programa definitiu del Congrés que es lliurarà amb la documentació general a cada congressista.

Fins el 15 de març els que vulguin participar directament en un grup de treball, s'hauran d'haver posat en contacte amb el coordinador del grup de treball del seu interès per tal que aquest pugui organitzar cada sessió amb un marge adequat de temps.

Tenim coneixement que hi ha molts que ja ho han fet i això és una manifestació de diligència que facilita extraordinàriament les coses.

3. Segona edició del segon tríptic

Degut a la gran demanda observada, el tríptic informatiu de color verd del qual se'n havien imprès 3.000 exemplars, s'ha hagut de reimprimir amb 3.000 exemplars més. Aquest és un

bon indicador de l'important ressò que està tenint en aquests moments aquesta convocatòria.

4. L'edició del tercer i definitiu tríptic

Tenim en projecte l'edició d'un tríptic definitiu en el que, d'una manera molt selectiva en la seva distribució, hi hauria la composició dels comitès d'honor, científic i d'organització, el programa dels actes a realitzar amb els seus horaris i els grups de treball tal com quedin configurats definitivament. Pensem que des d'un punt de vista informatiu i pràctic aquest tercer tríptic pot ésser una eina extraordinàriament útil i funcional per a cada un dels congressistes.

5. El programa definitiu del Congrés

El Comitè d'Organització juntament amb **Girona Convention Bureau**, ha modificat lleument el programa del Congrés per raons d'ordre pràctic. El pla definitiu és el següent:

DIVENDRES 15 D'ABRIL:

- A les 13 hores, **sessió inaugural** a la Sala La Mercè de l'Ajuntament de Girona amb la conferència del professor **David Laitin**, del Departament de Ciència Política de la Universitat de Chicago, sobre «**Les identitats d'un estat europeu**» (llegida en llengua castellana).

- Entre les 17 i les 19 hores, **grups de treball** (Ia sessió) a la Facultat de Lletres.

- Coffe-break

- Entre les 19'30 i les 21 hores, **sessió plenària**, a la Sala La Mercè.

DISSABTE 16 D'ABRIL:

- Entre les 10 i les 12 hores, **grups de treball** (IIa sessió) a la Facultat de Lletres.

- Entre les 12 i les 13 hores, **visita** opcional comentada i amb guies al **Call Gironí** (el barri jueu).

- A les 13'15 hores, sortida col·lectiva amb autocars des de la plaça de la Copa (al costat de Correus) per anar al restaurant.

- A les 14 hores, **dinar col·lectiu** (inclòs en el preu d'inscripció al Congrés).

Entre les 16'45 i les 18'45 hores, **grups de treball** (IIIa i IVa sessió) a la Facultat de Lletres.

Entre les 19 i les 20 hores, **sessió de cloenda** amb la intervenció del doctor **Salvador Giner**.

L'avantatge de fer-ho en dos dies, tot i l'apretat del temps, permet disposar del cap de setmana i garanteix el retorn sense col·lapses de carretera.

6. Beques especials per estudiants

Tot i que el preu d'inscripció dels estudiants obté la mateixa consideració que els socis de l'ACS pel que fa al seu preu (8.000 pessetes abans del 28 de febrer i 9.000 després d'aquesta data), el Comitè d'Organització ha decidit otorgar unes beques especials per estudiants el preu d'inscripció de les quals seria de 3.000 pessetes amb el manteniment de tots els drets com qualsevol congressista.

Donat el caràcter limitat de l'avantajosa oferta, s'otorgaran per un ordre rigurós de sol·licitud i donant prioritat als qui presentin una comunicació. Ha estat editada una fulla expressa per a presentar a la seu de l'ACS (carrer Carme, 47, 08001 Barcelona) una sol·licitud amb la data límit de presentació el **15 de febrer** d'aquest any.

7. La substantiva reducció de preus de l'hostatge

Girona Convention Bureau ens ha comunicat que, contràriament al ritme de creixement de preus al consum que estem experimentant, els preus d'allotjament s'han reduït d'una manera considerable. Es així que s'haurà de prendre nota dels preus actuals per tal d'atenir-se a les condicions que són ofertades a l'hora d'ara.

8. Com fer-se soci de l'Associació Catalana de Sociologia

No són pas poques les persones que ens han manifestat el desig de gaudir dels considerables avantatges d'estar associades a la nostra entitat.

Per tal d'inscriure's, a la seu de l'Associació (Carrer del Carme, 47 - 08001 Barcelona - Tlf. 318 55 16) us facilitaran les butlletes. Hi ha una secretaria permanent (**Montserrat Rovira**) els dimecres entre les 19 i les 21 hores. De totes maneres, es pot trucar en hores laborables perquè ens passen sempre totes les comunicacions.

A començament del mes de febrer i fins després del Congrés, podem oferir una permanència més continuada que a hores d'ara se'ns fa impossible de precisar.

L'estudi de la marginació

Aquest article està extret d'una reflexió més amplia sobre la marginació que intenta abordar els aspectes més significatius del procés social de la marginació. El document que es presenta aquí és una petita part que té com a únic objectiu considerar alguns dels aspectes que poden ser interessants en l'estudi de la marginació des de les diferents disciplines socials. Ens referirem fonamentalment, i de forma molt breu, a la interdisciplinarietat com enfoc metodològic general i a l'ús de les tècniques biogràfiques com una de les aportacions de l'antropologia que caldria explotar més en els estudis sobre marginació.

Afrontar un objecte d'estudi des d'una disciplina de les ciències socials sempre comporta una mena de constrenyiment en el sentit que no hi ha cap disciplina capaç de percebre l'home i estudiar-lo, en tota la seva dimensió. Algunes disciplines fan més esment en les caracteritzacions cognitives, d'altres en les socials, en les biològiques, en l'entorn... i això crea una divisió del coneixement que dificulta assolir la perspectiva totalitzadora que requereixen alguns estudis. La marginació crec que és un dels camps d'estudi que requereix d'una perspectiva global capaç d'integrar totes les variables que incideixen en la producció de la marginalitat; d'altra manera, la focalització de la causalitat pot conduir fàcilment a caure en errors irremediabils i a reduir la capacitat explicativa dels fenòmens que han de tenir les ciències socials.

Combinar doncs diferents disciplines, articular mètodes de treball i diferents perspectives d'estudi pot ajudar a emmarcar molt millor un objecte d'estudi i així aprofundir amb més certesa en l'anàlisi de les variables. És una forma de no perdre el punt de vista global, perspectiva imprescindible quan les interaccions socials es produeixen a diferents nivells, però també és una forma mitjançant la qual diferents disciplines enriqueixen i alimenten el treball que es realitza conjuntament amb d'altres.

El treball interdisciplinari significa treball de grup¹, però mai en el sentit d'una multiprofessionalitat on cada especialista treballa pel seu compte i el resultat final no és més que la suma del treball realitzat per cadascú. Treballar en equip de forma interdisciplinària significa integrar els coneixements de cadascú en la creació d'un llenguatge comú, que pugui ser entès per tots i del que tots hi participin. En aquesta tasca, les dificultats del treball en equip solen ser un afegit a la dificultat en sí que ja comporta treballar amb determinats grups de població, especialment amb aquells que presenten característiques marginals. La dificultat per ampliar perspectives i fonamentalment, la dificultat per obviar certes posicions jeràrquiques que cadascú té en el seu treball concret dificulten enormement el treball interdisciplinari, i des de la meua experiència, dificulten alhora l'important apropament de la teoria a la pràxis. Sense teoria, la pràctica de treball -penso en tots aquells que d'alguna manera treballem en el camp social- està mancada de referents que l'ajudin a desenvolupar-se i sobretot, que l'ajudin a afrontar noves situacions o a tractar problemes endèmics que s'han convertit en importants esculls. Així la pràctica social es

converteix en un seguit d'intervencions guiades per un sentit comú, normalment molt ben intencionat, però carent de perspectives. Per altra banda, la teoria, sense una pràctica que sigui capaç de posar a prova les hipòtesis que es formulen i de donar explicacions de fenòmens socials, s'invalida per sí mateixa. En el camp social en el que s'engloba la marginació l'especulació hauria de quedar fora de joc, o en tot cas, ser un primer instrument d'especulació intel·lectual per apropar-se als fenòmens socials. Perque quan s'està tractant amb persones, i amb els problemes que tenen aquestes persones en el medi en el que viuen, la rigurositat en el treball ha de ser extrema.

Si plantejem el mètodes de treball amb els que cada disciplina afronta els objectes d'estudi qualsevol es pot convèncer fàcilment, si posa una mica de la seva part, de la conveniència del treball interdisciplinari. Les enquestes, els tests psicològics, les entrevistes en profunditat, l'observació participant, les anàlisis estadístiques... són tècniques a l'abast de les disciplines socials i que en molts cassos convé utilitzar de forma conjunta. En l'enfoc de determinades recerques i atès que ningú domina en profunditat totes les tècniques al mateix temps, com tampoc es dominen totes les variables que incideixen en els fenòmens socials ni s'és capaç d'assolir per un mateix el seguit de perspectives que poden oferir les diferents disciplines segons la seva especificitat, si es pretenen fer estudis que les volguin contemplar totes i que no maximitzin, a priori, la importància d'unes respecte a les altres, el treball interdisciplinari es mostra com l'única solució. Tot i que el treball amb equips interdisciplinaris no està tant estès com caldria alguns estudis –no massa–, força rel·levants ens poden a ajudar a entendre la pertinença dels estudis interdisciplinaris i la seva aplicabilitat².

L'altre apunt que m'agradaria esmentar en aquest treball és la conveniència de la utilització de mètodes biogràfics en els estudis sobre marginació, sempre que s'apliquin de forma convenient a partir de mostres significatives i de tipologies d'individus correctament seleccionats³. Si com dirien alguns científics socials les dades biogràfiques i, més en concret, les històries de vida no són instruments adequats per a l'anàlisi social ja que cap individu es capaç de sintetitzar en la seva vivència els fluxos socials globals, tampoc les dades quantitatives servien per verificar hipòtesis, ja que els marges d'error i la variabilitat amb que es poden prendre les dades invalidaria les corroboracions. No crec que cap de les dues assertacions sigui realment correcte, doncs penso que les anàlisis quantitatives serveixen, i de molt, proporcionant un marc de referència idòni pel treball qualitatiu i, més en concret, per a l'estudi de la marginació. Igualment penso que les històries de vida poden ajudar a entendre la complexitat de la realitat social a partir de l'aportació eminentment qualitativa que representen. en l'àmbit de la recerca no són una finalitat en sí mateixa, com tampoc ho haurien de ser les enquestes, però com diu Pujades: «la encuesta biográfica constituye un medio instrumental al servicio del diseño de una investigación global, que, no lo olvidemos, pretende o ha de pretender, dar luz sobre determinados problemas sociales y, en su caso, permitir validar unas hipótesis, o bien modificarlas o rechazarlas» (Pujadas, 1992:89)⁴.

Jordi Plana
Antropòleg

Centre d'Investigació Formació i Assessorament

Butlleta d'inscripció al II Congrés Català de Sociologia

Cognoms ..... Nom .....

Càrrec .....

Entitat .....

Professió .....

Adreça .....

Tèlèfon ..... Fax .....

Població ..... CP .....

L'ingrés s'haurà de fer efectiu a nom de l'Institut d'Estudis Catalans. Societat Catalana de Sociologia en el compte núm. 0200027465-62 de la Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona, entitat 2100, oficina 0963 del carrer del Carme de Barcelona. Us demanem que envii la butlleta i el resguard de l'ingrés o de la transferència a: GIRONA CONVENTION BUREAU, Gran Via Jaume I, 46, 17001 Girona.

(1) Obviament, quan parlo de treball interdisciplinari estic pensant en un treball d'equip format per diverses persones que provenen de diferents disciplines cadascuna de les quals aporta la visió particular suplint, «entre tots i de forma conjunta», les mancances que cada disciplina i cada professional comporta en sí mateix.

(2) En cito alguns de divergents, tant en el tema com en el temps de realització, a tall d'exemple, encara que tots no siguin sobre marginació: «gitanos de Madrid y Barcelona. Ensayos sobre aculturación y etnicidad» de Teresa San Román, «familia y red social» d'Elizabeth Bott i «la confecció sumergida, característiques socio-econòmiques del sector de la confecció a Santa Coloma de Gramanet», de Pere Jodar, Rocio Mendoza i Gonçal Sanz.

(3) Un exemple de històries de vida que em semblen especialment pertinents són: «A tumba abierta» d'Oriol Romaní i «La historia de Julián» de Juan Gamella. Especialment la segona, publicada l'any 1990, mostra com els «documents personals», que és com l'autor anomena la narració de Julián, poden servir per entendre les transformacions que es produeixen en l'àmbit social.

(4) En una sessió celebrada fa alguns mesos a Barcelona en Juan Gamella explicava un projecte d'intervenció en el món de les drogodependències on vaig poder constatar, ja que prèviament havia llegit el seu llibre, com les històries de vida poden, com diu en Pujades, donar molta llum a la interpretació de la realitat.

Bibliografia

BOTT, E.: *Familia y red social*. Madrid: Taurus, 1991.
 GAMELLA, Juan: *La historia de Julián. Memorias de heroína y delincuencia*. Madrid: Popular, 1990.
 JODAR, P, SANZ, G. i al.: *La confecció submergida. Característiques dels sectors de la confecció a Santa Coloma de Gramanet*. Santa Coloma de Gramanet: Eumo, 1991.
 PUJADAS, J.J.: *El método biográfico: el uso de las historias de vida en ciencias sociales*. Madrid: CIS, 1992.
 ROMANÍ, O.: *A tumba abierta. Autobiografía de un grifota*. Barcelona: Anagrama, 1983.
 SAN ROMÁN, T.: *Interdiscipliniedad, a Revista de treball social*, nº 98. Barcelona: 1985.
 SAN ROMÁN, T.: *Gitanos d Madrid y Barcelona. Ensayos sobre aculturación y etnicidad*. Barcelona: UAB, 1990.

Sumari

pag.

- 1 El II Congrés Català de Sociologia
- 2 L'estudi de la marginació
Jordi Plana
- 3 Butlleta d'inscripció al II Congrés Català de Sociologia

Coordinació: Junta de l'Associació Catalana de Sociologia

Secretaria: Montserrat Rovira

Disseny i maquetació: Gemma Quesada

Qualsevol soci interessat en publicar un article pot adreçar-se a:

Montserrat Rovira

Societat Catalana de Sociologia

Filial de l'Institut d'Estudis Catalans

Tel.: 318 55 16

dimecres de 4 a 8 de la tarda

Allotjament en ptes./persona

Categoria	Establiment	Habitació doble i esmorzar	Habitació individual i esmorzar
Hotel****	Sol Girona	4.950	7.150
Hotel***	Fornells Park	4.250	5.500
Hotel***	Ultonia	4.250	5.500
Hotel***	Costabella	4.250	5.500
Hotel**	Peninsular	2.425	3.200
Colònies	El Molí	1.500	-
Alberg ⁽¹⁾	De Girona	1.650	-

(1) Aquests preus són aproximats, per optar a allotjar-se en un alberg es necessita el carnet d'alberguista.

Totes les reserves que es vulguin acollir a aquests preus hauran de gestionar-se a través del Girona Convention Bureau, 20 dies abans de la realització de l'acte, omplint la següent butlleta d'inscripció i fent-la arribar per correu o fax a:

Girona Convention Bureau
 Cambra de Comerç de Girona
 Gran Via Jaume I, 46
 17001 Girona
 Tel.: 418500-Fax: 418501

Data .....

Cognoms .....

Nom .....

Adreça .....

Població .....

Telèfon ..... Fax .....

Hotel .....

Dia d'arribada ..... Dia de sortida .....

Habitació: Individual

Doble amb el sr./sra. ....

Firma